

Az első karácsonyoknak falusias hangulata volt. Talán kicsit a cserépkályhákban ropogó, parázsló fahasábok illata miatt, talán a tágas lakás homályos sarkaiban rejtőző idő tette, melybe jó volt belebújni.

86 Lábass Endre

SZINDBÁD KARÁCSONYA

A hosszú előszobában csak néhány falikar pörköldött ernyője világított vöröses fényvel, a pergamenernyőkön vitorláshajók úsztak, minden egyes parkettlécnek saját reccsenése volt,

a személyzeti szoba sokablakú üvegfalát belülről százéves csomagolópapír borította, a hullámos papír ázásfoltjai egyszer megelevenedtek, attól fogva mindegyik faltalajkát saját feltételek élt.

Odabent, a hatalmasnak tűnő, vesszőből fonott utazóládákban pók-hálólévékony selyem báliruhák és sötét uniformisok heverték, rajtuk legfölül a titokzatos kard, bőrrel bevont markolatán drótfonattal és aranyozott bojt-tal. Állt a személyzeti szoba derengésében egy sokrekeszű konyhaszekrény is, fiókjaiban fekete vas diótörő, fanyelű hajsütővasak, homályos ezüstkana-lak és idegen szavakkal teleírt parafadugók heverték, meg az illatos mad-zaggombolyag. A fiókokat százéves napilapok sárgult oldalai bélelték, ünnepekről, bálokról és halottak ezreiről lehetett olvasni rajtuk a sötétben, ha az ember, mint ezüstfüggönyt, kissé széthúzta fölöttük a hosszú nyelű cseresznyemagozókat és a tompán csillanó kanalakat.

Minden tárgyhoz érdemes volt közelhajolni, megfogni őket, orromhoz közelíteni, szinte belebújni, beleúszni abba az egész világba. Éreztem talán, hogy egész felnőtt életemet megmenthetik majd e cselekedetek, ösztönök, az éveken át céltalanul és kószán álmodó régi gyerek világa nem egy elmúltott idő mélyvízi fénytörésében lebeg, hanem odafent a magasban, nem mögöttem, nem előttem, hanem a fejem fölött, az életem fölött, és ezer meg ezer hajszálvékony kapaszkodó lóg róla, nem mindegyik elkapható, némelyik a szélben ellebeg, de mindig mellém ér valamelyik, és olyan erős, mint a haj, melyre a legendák szerint vitorláshajókat lehet felfüggeszteni.

A személyzeti papírosoktól homokszínű ablakai a hosszú előszobára bámultak, annak egyes éjszakákon már nem voltak végei, csak közepe a falikar gyöngye minyonégőjének fénykörében, ott ez a kis világosság kivehetővé tette a fal hengerelt mintáit, és az ökölnyi krátert, melyet a bombatalálat repeszei a tölgyfa parkettába vágta. Valódi bombatölcsérekben lehetett hát az orosz-lánkörmös fotelek lábai alatt az ólomkatonákkal játszani.

A személyzeti paravánszerű falában is rejtőzött egy vasdarab, egy srapnel, éveken át tartó játék volt bicskával operálni érte a fát.

Magas volt a lakás, sötétedés után kevés helyen látszott a mennyezet, talán csak a nagyszobában, a sokágú bronzcsillár felett, a gyertyautánzatú papírfoglatba csavart hosszúkás égők felfelé is vetítettek egy-egy fénykarnikát a repedezett mennyezetre önmaguk fölött.

Szindbád boldog volt e régi lakás világában. Igazság szerint per- 87
sze ez nem igaz. Hiszen éppen e díszletek között tanulta meg, mi a szenvedés. Ezek szerint ez a lecke az első tananyagok egyike volt, hiszen a hajós magát a tanulást is ezen a kopott színpadon ismerte meg. Legalábbis kétarcú volt tehát az élete – egyik arcán mosolyra húzódott a szája, magában nevetett, sőt, a sötét szobák rejtekében néhány önfeledt mondatot néha magában beszélt, másik arca szétfolyó torzkép volt csupán, egy ijesztő ábra, melyből idővel lidércek válnak, és ezek a fájdalmas kis arc-ról leszakadt képek orra megbarnult vérével együtt mélyen beivódnak körben a szobák porillatú falába, olyan mélyen és kihatathatatlannul, hogy bármilyen átépítések után is megfoghatatlan szomorúságot éreznek majd a lakók, ha elmennek otthonról vagy hazaérnek, vagy csak főzni, mosni, csókolózni sietnek lakásuk útjain. Lehet, hogy Szindbád, a gyerek, éppen ezért érezte magát olyannyira otthon a város falai között egész további életében, amikor pedig már rég felnőtt, és őt említve, ha ez még előfordult egyáltalán, már nem is úgy mondták, hogy a hajós, hanem csak úgy, hogy a szomszéd süket öregúr.

De itt most a karácsonyokat hoztuk szóba, miért is? Egészen biztosan apa és anya miatt. A hozzájuk tartozó legerősebb korai emlék a fény sugar, mely a könyvtár és a kisháló közötti résnyire nyitva hagyott szárnyasajtók közt átkúszva élesen kettévágta a sötétbe burkolózó, láthatatlan szobát, ahol Szindbádnak aludni kellett volna, ahelyett, hogy a bakelitlemezekről éber álmodozva hallgatja a waltzert és a tangót, és olyan megbabonázva lesi fiatal szülei táncoló lépteit, amint egy-egy futó pillanatra ellebbennek a könyvtárszoba tölgyfa parkettjén, mintha már akkor is halálpontosan tudná, hogy fél évszázaddal odébb ez az emlék tartja majd életben a saját téli könyvtárszobájában, a város másik végében, ahol akkor majd senki sem táncol – mondjuk, pillanatnyilag.

(Napház, 2010. december 24. este – 2011. január 6. csütörtök)



Folyóiratunk
a NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTERIUM
NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAMjának anyagi támogatásával jelenik meg.
Terjeszti a Budapesti, a Nemzeti és a Vidéki HÍRKER RT.
és alternatív terjesztők

Főszerkesztő
JÁSZ ATTILA

Szerkesztők
NÁDOR TIBOR
SZÉNÁSI ZOLTÁN

Online szerkesztő
MIKLÓSVÖLGYI ZSOLT

Lapterv és műszaki szerkesztés
SELLYEI TAMÁS OTTÓ

Tiszteletbeli munkatársak

CSOKITS JÁNOS

KOVÁCS LAJOS
MONOSTORI IMRE
MUZSNAY ÁKOS
VASADI PÉTER

ÚJ FORRÁS
IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALMI FOLYÓIRAT
ALAPÍTÓ A KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
JÓZSEF ATTILA MEGYEI KÖNYVTÁRA

Megjelenik évente tízszer
Alapítva ezerkilencszázhatvankilencben
Alapító főszerkesztő: PAYER ISTVÁN

Szerkesztőség: 2800 Tatabánya, Márc. 15-e utca 2. 34/513-674. Levélcím: Tatabánya, Pf. 136

E-mail: info@ujforras.hu. Interneten olvasható: www.jamk.hu/ujforras

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága.

1008 Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél és a József Attila Megyei Könyvtárban.

E-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu; faxon: 06-1/303-3440. További információ: 06/80/444-444.

Előfizetési díj egy évre 3000 Ft. INDEX: 25959, HU ISSN:0133-5332.

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár. 2800 Tatabánya, Fő tér 2. Tel.: 34/513-670.

Készült a Sollers Kft. nyomdájában Tatán.

